

სახალხო სახე

მთავარი კომიტეტის ორგანო

სახეგრესთან ჩვენმა ჯარმა ჭაღიდან წინ წაიწია.
—მახინაშვილის რაზმა მტერი სასაფლაოებამდე
ცხა მდ. დროსთან: წართვა მრავალი სომხური
ძახლა. დეჩხუში ჩვენი ჯარი ბრწყინვალედ
მოქმედებს.

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„სახალხო სახე“

დირს: თვეთ 8 მან., ნომერი დირს პრინციპისა და ტვილისში 40 კაპ., რკინის გზის სადგურებზე 50 კ., განცხადება: ჩვეულებრივი სტრიქონი პეტიტო პირველ გვ. 50 კაპ., უკანასკნელ გვ. 40 აპ. საშუალო-ვიანო განცხადება 15 მან. ხელის მოწერა და განცხადება მიიღება რედაქციის კანტორაში ყოველ დღე დირს 9—3 საათამდე, სასაღისე ქუჩა, № 6, ფოსტის ყუთი 190. ტელეფონი 12—29.

გულდათუთქული შობილები პარტენ და ნადია შოთაძეები, ბებია მართა სისორიასი, ბაბუა ვარდენ შოთაძე, ბიძანი: კოლია, გრიშა და ალიოზა სისორიები გაუწყებენ სახეგრესში ბრძოლასთან ბრძოლის დროს გმირულად გარდაცვალებას

პიკიტო (იოსებ) შოთაძის

დაკარგულა მოხდებდა ივლისის 25 (ახალი სტილით) დღით ხუთშაბათს, ქ. ხესტაფონში ნაშუადღევს 4 საათზე. პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 6 საათზე. 778

უდროოდ გარდაცვალებული

ლიმიტი ივრეიას კე გულიაშვილის

შობილები შვილებით უდროოდ მადლობას უძღვნიან ყველას, ვინც პატივი სცა მიცვალებულის ხსოვნას. განსაკუთრებით მადლობა დიდუბის საეკლესიო საბჭოს საფლავის ადგილის უფასოდ დათმობისთვის და სოციალისტ-ფედერალისტთა პარტიას, რომელმაც თავს იდგა მიცვალებულის ბრძოლის ველიდან ჩამოტანის და დაკრძალვის ყოველივე თადარიგი. 780

ნუგეშ დაკარგულნი, მუდამ გლოვიანე შობილები: ეიფო და ნესტორ, ბებია სალომე, დები: ფატუმა, ნუცა, ლიზიკო და ლოლია. ძმები: დიმიტრი, მიხაკო და ილია, რძლები: ვისილა, პლატონიდა ოლია, მისწულები: სოლომონ, ნესტორ, ვალერიან, ნარგისა და ქეთო ელიძეები მწუხარებით აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ ივლისის 27-ს დღით შაბათს, ქ. ხესტაფონის ს. ექვლიძის სასაფლაოზე დასაწვლად ორმოცი დღის წიგნა და პანაშვიდი ოჯახის სიამაყის, უდროოდ დაღუპულის, შტაბს-კაპიტანის

ვალიკო ელიაძის

სულის მოსახსენებლად, რომელიც ახალ ათონში ბოლშევიკთა ბრძოლს მიერ გულ განგმირული მამაცურად დაეცა.

მამა დეკანოზი ლაზარე ტურიაშვილი, ქმარი იაკინთე შორუსიძე მძანი კონსტანტინე და ნიკოლოზ ტურიაშვილები აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ რომ ივლისის 24 გარდაცვალება ძვირფასი და დაუვიწყარი

ნალაქა ლაზარე ასული გურსიძე.

პანაშვიდი ყოველ დღე საღამოს 7 საათზე მღვთის შესახებ, № 5; დაკრძალვა კვირას, ივლისის 28-ს შუადღის 2 საათზე კუჩის წმ. ნინოს სასაფლაოზე. 781

არსებული საზოგადოების სახანძრო ოცეტი

პარასკევს ივლისის 26-ს ცენტრალური კომიტეტი ქართველთა სახეგრეს კავშირისა მართვის საგანგებოდ მოწვეულ

სხვისურთა ვარიკაოვას

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

პროკონსულ კონსტანტინე

5. პ. სულხანიშვილის და ივ. პ. სარაჯიშვილის მონაწილეობით ხეცურნი, 50 კაცამდე, აბჯარ ჩაჩქანში ჩამდარნი იფარაკებენ ჯგუფ-ჯგუფად და ცალ-ცალკე. ბილეთები დღეიდანვე იყიდება 12 ს. 2 ს.—და სალ. 6—8 ს. 783

„მეორე ქართული კლუბი“

(ახალი საკრებულო)

ჩიხელის პრ. პეტეტი № 126

სამშაბათობით და კვირაობით

სინეპატობრაჟი

1246

ხუთშაბათს, ივლისის, 25-ს საღამოს 7 ნახ. საათზე, ფილიპის ქართული საფილარმონიო საზოგადოების სამუაიკო სასწავლებლის სადგომში (სტუპკოვის ქ. № 4) დანიშნულია

საგანგებო საზოგადო კრება

ქართული საფილარმონიო საზოგადოების წევრთა

განსახილველია საქობი საზოგადოების მოქმედების გაფართოებისა და ამასთან ერთად შემუშავება შედარებით უკეთესი სასწავლებლის სადგომში (სტუპკოვის ქ. № 4) დანიშნულია

რადგანაც ეს კრება შეიძლება ინიშნება, ამისათვის წესდების ძალით კანონიერად ჩაითვლება რამდენი წევრიც უნდა დაესწროს.

1237

დღივი ციკადი

გ. ვივიმოვიკისა

მიხეილის ქ., მუშტ, ახლო, საკუთ., ახლად შეეკეთ. კაპიტალი: სახანძრო შენობა, ტელეფ. 18—60.

1918 წ. დღეს, ივლისის 25-ს ტელეფ. 26-ს გაიმართება

დღივი წარმოღვენა

მონაწილეობენ სლასტუშინსკი, ძმ. როგო, ველი და მია, კომო, იამოდისანი და სხ.

782 გამგე პ. ელიზაროვი.

ტფილისი, ივლისის 25

საღამომდებლო მუშაობისთვის ყოველს ველს წუთს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. რაც უნდა ცუდს პირობებში უზღვეოდეს მუშაობა მთავრობას, რაც უნდა გამოურყვეველი იყოს გარეშე მდგომარეობა და მოუწყვრის გველი — შინაური მდგომარეობა, მაინც, ასის წლის პოლიტიკური მონობის შემდეგ პირველად მოგვეცა საშუალება საკუთარი ძალისხმევით შევექნათ საკუთარი სახელმწიფო. ეს ისეთი მდგომარეობაა, რომელიც სავსებით ჩვენდა სასასარგებლოდ უნდა გამოვიყენოთ და დეკლარაციის ყოველი შესაძლებლობა. საღამომდებლო მუშაობისა. მტრები ცდილობენ ჩვენი გულის ყური დააყურენ, მტრები ცდილობენ, რაც შეიძლება შორეული დროისთვის გადასდონ განახლება და აღდგენა საქართველოს სახელმწიფოებრივობისა. ეს ადვილი ასახსნელიცაა. მრავალრიცხოვანი მოხელეობა მაგარად ვბლაუჭება. ბიუროკრატიული რუტინის მიერ შექმნილ პრივილეგიებს. ეს მოხელენი ვსლაც მიმეტირთავ აწვევენ ნორჩ რესპუბლიკის და არავითარ სურვილს არ იჩენენ ანგარიში გაუწიონ ახლად შექმნილ პოლიტიკურ პირობებს.

ჩვენ, რასაკვირველია, წინააღმდეგნი ვართ ყველაფრის არა ქართულის უფაბოლო და უსისტემო დევნისა. ჩვენ საქართველოში მიგვაჩნია, რომ სასაზღვრო პირობები დიდხანს დარჩნენ ჩვენში. მაგრამ აქედან შეუძლებელია ისეთი დასკვნა გამოვიყენოთ, რომ ინტერესები საქართველოს სახელმწიფოებრივობისა მსხვერპლად უნდა შევიწროოს მოხელეთა ინტერესებს. მაგალითად, სასამართლო აუცილებლად უნდა გაქართულდეს. ჩვენი ქვეყანა იღუპება სხვათა შორის იმპერატორს, რომ კარგად მოწყობილი სასამართლო არა გვაქვს. მაგრამ სასამართლო კარგად ვერც მოწყობა, თუ სასამართლოს ყველა ინსტანცია აღდგენილი არ არის და ყველგან გაქართულება არ მოხდა. სანამ გაქართულება პიროვნების შეგება მოწინააღმდეგე გაქართულებას არ უნახს. მაგრამ, საკმარისია გაქართულება ტფილისში არსებულ უმაღლეს სასამართლო ინსტანციებს შეეხოს, რომ შინაინათვე სალი ინტერესები სამართლისა და დავიწყონ და ერთი ალიაკოთი ასტეონ. ეს ადვილი ასახსნელიცაა. მიუღი რიგი მოქალაქეთა — მოსამართლენი, მოხელენი, ნაფიცი ვეკილები, — რუსულ სასამართლოსთან არიან დაკავშირებული და, როდესაც ამისთანა სასამართლოს გაქართულებას მიდგება ხოლმე ვერც, მათ ელემენტარული მოთხოვნილებანი სამართლისა ივიწყებთ.

შეგიძლიან თუ არა ჩვენ ანგარიში გავუწიოთ ამ ინტერესს? რასაკვირველია არ შეგიძლიან, რადგან ვინაც ხალხის ინტერესები უნდა ჯავფუთა ინტერესებზე მალდა კრდა დავაყენოთ. ასევე შეიძლება ითქვას სახელმწიფოებრივი ცხოვრების სხვა სფეროებზე.

არსად ჩვენმა მთავრობამ უკან არ უნდა დაიხიოს და ინტერესები სახელმწიფოს მსხვერპლად არ უნდა მიუტანოს კერძო ჯგუფთა ინტერესებს. თუ მთავრობამ ამ გზით იარა, ჩვენი სახელმწიფოებრივი საღამომდებლო მუშაობა ძალიან მალე კარგს ნაყოფს გამოიღებს.

მთავრობაში აღიძრა საკითხი ეგებ თუ არა აგრარული რეფორმა უტხოვლებს.

ოზურგეთის ქალაქის თვითმართველობა შეამდგომლობს 200,000 მან. სესხის გადაცემას.

მთავრობამ გერმანიაში შეუქვეთა 700 საწერი მანქანა ქართული შრიფტით.

უკანასკნელი სმოგები.

სახეგრეს. სახალხო რაზმის მთავარ შტაბს დევეში ატყობინებენ: „ჩვენმა ჯარმა ჭაღიდან წინ წაიწია და დღეს სოფ. დურევი აიღო, ივლისის 20-ს ს. დურევიან მოკლეს არტილერიისტი სტუდენტი ი. შოთაძე, გიმნაზიელი ბ. სანებლიძე და კ. ვარდანაშვილი. დასტურეს კაპ. სისორია, სტ. მაქ ვარიანი, გიმნაზიელი წერეთელი. კვირას 3 სოფლის გაერთიანებული მიტინგი გაიმართა: მიტინგზე მიიღეს რეზოლუცია, რომელშიც მთავრობას ნდობას უტყებდნენ და პირდებიან რომ მის მოთხოვნილებებს დაუყრნებენ ასრულებენ და იარაღსაც ჩააბარებენ სალუქვამეს.“

ტუაფეს მამართულებით.

გენ. მახინაშვილი სამხედრო მინისტრს დევეში ატყობინებს: ივლისის 23-ს დილის 4 ს. სოლოდ სოფ. გოლოვიკასკენ გაეილაშქრე, 15 ს. ამ სოფელთან მტრის მთავარ ძალებს დავეწიე და ბოძოლა დაუწყე. გათენებისას დამარცხებული მტერი ტუაფესკენ გაიქცა, მას წაუართვი 1 ზარბაზნი 2 ტყვიის მფრქვეველი 1 ავტომობილი და წამოიყვანეთ ტყვიები, რომელთა რიცხვიც თანდათან იკვება. მტრის რაზმი 800 კაცისაგან შესდგება, მას თან აქვს ჯავშნოსანი და საბარაუო ავტომობილები და მატარებელი. მტრის არტილერია სულის შემოთვლ გაზით გატენილ ყუმბარებს ისრუდის. ჩვენი რაზმი მამაცად იბრძვის. სულიერი განწყობილება საუკეთესოა გთხოვთ მე-3 პოლკის კაპ. დავ. ჩხოტუა წ. გიორგის მე-4. ხარისხის ორდენით დააჯილდოვით.

გაგრიდან მთავარ შტაბს ივლისის 23-ს ატყობინებენ: „გუშინ ყაჩაღთა ბრბოები დევემარცხეთ მდინარე ლოოსთან, ჩვენი ჯარი მტერს დაედევნა. ჩვენი ზარალი მცირეა. ნოვიკოვი

სინალი საქართველო

საბჭოს დევეში ატყობინებენ ივლისის 23-ს: „მაზრაში ხოლეთა გაძლიერდა, უმეტესად სოფ. ქვემო ქედში, ზემო მაჩხანში, არბოშისა და სხვა სოფლებში, რომელთა მახლობლად ლტოლვილები იმყოფებიან. მცხოვრებლები თხოვლობენ ლტოლვილთა თვითნებ ადგილებზე დაბრუნებას. მიღებულია ყოველივე ზომები ევიდემისთან საბოლოოდ. გთხოვთ გამოგზავნოთ სანიტარული რაზმი მცხოვრებლების დასახმარებლად. ერთადერთი ხსნა დაუყოვნებლივ ლტოლვილთა უკან გაგზავნაშია. გამოირკვა რომ ნახევარზე მეტი ლტოლვილი შეძლებულია, და ნუხის მაზრის სოფლებიდან არის ჩამოსული, სადაც საშიში არაფერი ყოფილია. ადგილობრივების მთავრობასთან იშუამდგომლები ლტოლვილთა უკან დაბრუნების შესახებ. კომისარიატმა მცხოვრებლებთან დასამშვიდებლად ლტოლვილები ნაწილ-ნაწილ დაჰყო და მაზრის საზღვრებზე დააყენა ლტოლვილთა თვითნებ ადგილებზე გასამგზავრებლად.“

მაზრის კომისარია გელაშვილი.

დეჩხუში.

გენ. სუმბათაშვილი სამხედრო მინისტრს დევეში ატყობინებს: ოსეთის სამხედრო გზაზე ჩვენმა ჯარმა ბოძოლით დაიჭირა სოფ. ნამახვანი. ტყიბულის მიმართულებით მდგომარეობა უცვლელია. ბაღდადის მიმართულებით დავიჭირეთ სოფ. როხი, სადაც მტერი თოფის სროლით დგკადა; არტილერიის დახმარებით გაურყეთ სოფ. როხიდან, ცხუტიდან და გორიდან; მათ დიდი ზარალი მივაყენეთ. ადგილობრივი ორგანიზაციების დახმარებით იარაღის აყრას შეუდეგით. ისინი რომელთაც,

ჯარში გასვლა უწყვეს ქუთაისში იგზავნებიან. სოფ. სადემეტრას და სალომიანოს მცხოვრებლებმა იარაღი ჩაგვება-რეს. 19 ტყვე წამოიყვანეთ უკანასკნელ დღეებში. ჩვენ არავითარი ზარალი არა გვაქვს.

პროკონსული საგმო

ივლისის 23 სხდომა.

კრებას 121/2 ს. ხსნის თავმჯდომარე ნ. ჩხვიძე.

კრებას მოხსენდა საბოლოო რედაქცია ბონების გამოცემის კანონპროექტისა. კანონ პროექტი დაამტკიცეს. საბჭომ მიიღო აგრეთვე გზათა მინისტრის კანონპროექტი და შავი ზღვის რკ. გზის სამართველოს ლიკვიდაციისათვის მინისტრს მიეცა 1 მილიონი მან. საბჭომ მიიღო აგრეთვე იუსტიციის მინისტრის კანონპროექტი, რომლის ძალით ყოველგვარი ოფიციალური განცხადება ამიერიდან მთავრობის ოფიციალურ ორგანოში, „საქართველოს რესპუბლიკაში“ უნდა იბეჭდებოდეს.

კითხვობენ გრ. ვეშაპელის (ნ.-დ.) შეკითხვას სახეგრის ამბების შესახებ. შეკითხვის ავტორი აღნიშნავს, რომ სახეგრის აჯანყების მთავარი დამნაშავენი ოსები არიან. საჭიროა დაიკვიან დასავლეთ საქართველოს მცხოვრები გარეშე მტრისაგან, მაგ. ოსებისაგან, და ზომები მიიღონ, რომ მცხოვრებლებს ოსებისაგან მიყენებული ზარალი უზნაღაურდეს.

გრ. ვეშაპელი. (შეკითხვის ავტორი). მიელი თვეა რაც სახეგრის რაიონში საარტილერიო ცეცხლი სახლებსა და მამულებს ანგრევს. გლეხებს საშუალება არა აქვთ ჭირნახული მოაქრობონ, ოსები უმარავ ქონებას იტაცებენ. მცხოვრებნი გარბიან თავის სოფლებიდან ქუთაისში საშურში სხვაგან; მდგომარეობა აუტანელია და შეგად კრიტიკული. ხიზანი ოსები ქალის ხეობაში მცხოვრებლებს არბევენ. სამხრეთ ოსეთის ეროვნული საბჭო, რომელიც ალბად არ სცნობს საქართველოს რესპუბლიკას, არავითარ ზომებს არ იღებს მეამბოხე ოსების დასამშვიდებლად როდესაც სამხრეთ ოსეთის ეროვნულ საბჭოში დაისვა საკითხი საქართველოს დამოუკიდებლობისა, მისი განხილვა გადადგეს იმ დრომდე, ვიდრე ჩრდილო კავკასიის და ჩრდილოეთის ოსების პოლიტიკური ფიზიონომია გამოირკვეოდეს. ამ რიგად, ჩვენ საქმე გვაქვს სახელმწიფოს დაღატანა.

როდესაც მთავრობის ჯარის წარმოადგენელმა კაპ. იშხნელმა მოლაპარაკება გაიმართა ოსებთან, მოლაპარაკებაში მონაწილეობდნენ გორის მაზრის ოსები, რომელთაგან ერთი სამხრეთ ოსეთის ერთ საბჭოს სამხედრო სექციის წევრი იყო. სწორედ ეს დღეგატები გორის მაზრისა და ხელმძღვანელებდნენ სახეგრის აჯანყებას. ოსების შტაბის სახეგრში იმყოფებოდა, მას სათავეში ცნობილი ხარბოვი უდგა. გაიხსენეთ ტფილისის გუბერნიის კომისარია და ხარბოვი! ოსების აჯანყებას შეიძლება პოლიტიკური ხასიათი აქვს და აგრეთვე ეკონომიკური. ოსებთა პოლიტიკურად ებრძვიან საქართველოს რესპუბლიკას ისევე, როგორც მრავალი რუსა, ტფილისში რომ იმყოფება. უნდა ვიფიქროთ, რომ ოსების აჯანყება ორგანიზაციულად არის მოწყობილი რომელიმე დიდი სახელმწიფოთა მისი ნაწილის დახმარებაზე. ოსების ეკონომიური ბრძოლა იმაში გამოიხატება, რომ მათ სურთ მიეზიან საქართველოს ბარში გადმოსხლდნენ და იქ ქართველ გლეხების მიწა დაიპყრონ. ამას სხვათა შორის ხელს უწყობდნენ ბოლშევიკი აგიტატორები, რომელნიც ხალხში ქადაგებდნენ არ იცნოთ საქართველოს მთავრობა. უნდა ავღნიშნოთ, რომ სოფელში არც კი იციან დამოუკიდებელ საქართველოს და მისი მთავრობის არსებობაზე. საქართველოს მთავრობა ოსებმა გააცნეს, როგორც გლეხების საწინააღმდეგო, ამით აიხსნება, რომ გლეხებმაც გამოილაშქრენ ჩვენი ჯარის წინააღმდეგ.

ამ ვიწამდ ოსები დამარცხეს ქალის ხეობისკენ გარეკეს. მაგრამ რა ვარანტია გვაქვს რომ ივინი კვლავ არ მოაწყობენ აჯანყებას.

